

SECOND OPINION BIJ EEN ANDERE BEDRIJFS- ARTS

**HOE REGEL JE
DAT GOED?**

INLEIDING

Met ingang van 1 juli 2017 hebben werknemers recht op een second opinion door een andere bedrijfsarts dan die de werkgever (rechtstreeks of via de arbodienst) heeft gecontracteerd.

Een belangrijke reden voor een werknemer om een bedrijfsarts van buiten om een second opinion te vragen, kan zijn dat hij twijfels heeft over het oordeel of het advies van de door zijn werkgever gecontracteerde bedrijfsarts. Een praktijkvoorbeeld: een bouwvakker, die een hartaanval heeft gehad, kan volgens de bedrijfsarts na een paar weken alweer de steiger op, terwijl de huisarts en de cardioloog dat niet verantwoord vinden. De werknemer heeft geen vertrouwen in het advies van de bedrijfsarts. In zo'n geval ligt het vragen van een second opinion bij een andere bedrijfsarts voor de hand. Een ander voorbeeld: gezondheidsklachten van de werknemer zijn volgens de bedrijfsarts niet arbeidsgerelateerd. De werknemer weet echter dat directe collega's vergelijkbare gezondheidsklachten hebben en vraagt voor de zekerheid om een second opinion. Tot slot: de werknemer kan zich vinden in de diagnose van de bedrijfsarts over de oorzaak van de gezondheidsklachten, maar niet in het advies hoe daarmee om te gaan. Ook dat kan een reden zijn voor een second opinion.

De FNV heeft gepleit voor een volledig vrije keuze van de bedrijfsarts voor een second opinion door de werknemer. Hoewel de regering de FNV daarin enigszins tegemoet gekomen is, acht de FNV die vrijheid nog te veel ingeperkt. In deze notitie worden enkele tips gegeven om de tekortkomingen van de regeling van de second opinion in het nieuwe artikel 2.14d van het Arbobesluit via contractbepalingen te corrigeren. De OR heeft instemmingsrecht met betrekking tot het contract met de arbodienst. Een verplicht onderdeel van dat contract is de regeling van de second opinion. Daar liggen de mogelijkheden.

Eerst wordt ingegaan op de keuze van de bedrijfsarts voor de second opinion en daarna op de procedure.

DE KEUZE VAN DE BEDRIJFSARTS VOOR DE SECOND OPINION

De werkgever dient ervoor te zorgen dat de second opinion wordt uitgevoerd door een bedrijfsarts die niet werkzaam is binnen de arbodienst of de organisatie waarin de bedrijfsarts werkzaam is die het eerste advies heeft gegeven. Hiervoor is gekozen om de onafhankelijkheid van het advies te vergroten. De FNV vindt naast die onafhankelijkheid ook het vertrouwen van de werknemer in de bedrijfsarts voor de second opinion van wezenlijk belang.

In het contract met de arbodienst moet worden vastgelegd, welke bedrijfsarts(en) of arbodienst(en) de second opinion mogen uitvoeren.

TIPS MET BETREKKING TOT DE (VOOR)SELECTIE VAN BEDRIJFSARTSEN IN HET CONTRACT

TIP 1: Zorg ervoor dat je als OR wordt betrokken bij de (voor)selectie voor de in het contract op te nemen bedrijfsartsen of arbodiensten die de second opinion kunnen uitvoeren. **Toelichting:** Je kunt als OR de werkgever laten weten, dat je niet kunt instemmen met dit onderdeel van het contract met de arbodienst, als je niet bij die (voor)selectie wordt betrokken.

TIP 2: Inventariseer onder de werknemers in de organisatie welke bedrijfsarts(en) of arbodienst(en) hun vertrouwen hebben. **Toelichting:** Wellicht hebben werknemers goede ervaringen met een bedrijfsarts van een vroeger gecontracteerde arbodienst of kennen zij een bedrijfsarts of arbodienst, waarin zij vertrouwen hebben.

TIP 3: Draag als OR zelf bedrijfsartsen of arbodiensten aan. **Toelichting:** Laat de (voor)selectie niet over aan de werkgever en de arbodienst, waarmee hij graag een contract wil sluiten. Als het goed is ben je als OR overigens zelf betrokken bij de selectie van de arbodienst. Informeer bijvoorbeeld bij andere ondernemingsraden met welke bedrijfsartsen of arbodiensten zij goede ervaringen hebben. Selecteer desnoods een aantal gecertificeerde arbodiensten uit de regio. De FNV heeft vertrouwen in de deskundigheid en de onafhankelijkheid van de bedrijfsartsen van:

- Arbodienst Expereans: expereans.nl/second-opinion
- De Landelijke Expertisebalie: expertisebalie.nl/second-opinion
- Instituut voor Klinische Arbeidsgeneeskunde Nederland: ika-ned.nl/diensten/second-opinion-bedrijfs-arts-voor-werknemers

Deze drie organisaties hebben de Stichting De Landelijke Second Opinion Poli opgericht. Die voorziet in een pool van onafhankelijke, onpartijdige en deskundige bedrijfsartsen voor de second opinion. Leg in het contract met een arbodienst vast dat voor de second opinion gebruik gemaakt kan worden van de bedrijfsartsen van De Landelijke Second Opinion Poli: secondopinionpoli.nl

De FNV heeft weten te bewerkstelligen dat werknemers niet helemaal vast zitten aan de in het contract genoemde bedrijfsartsen en arbodiensten. In overeenstemming tussen de werkgever en de werknemer kan gekozen worden voor een te raadplegen bedrijfsarts of arbodienst die niet in de overeenkomst is opgenomen. Als de werkgever daarmee instemt komen de kosten voor zijn rekening.

TIPS MET BETREKKING TOT DE KEUZE VAN EEN NIET IN HET CONTRACT GESELECTEERDE BEDRIJFSARTS

TIP 4: Probeer met gebruikmaking van het instemmingsrecht de volgende bepaling (of een soortgelijke) in het contract met de arbodienst opgenomen te krijgen:

'Een verzoek van een werknemer om een niet in het contract met de arbodienst opgenomen bedrijfsarts of arbodienst te raadplegen voor een second opinion, wordt door de werkgever gehonoreerd, tenzij zwaarwegende bedrijfs- of dienstbelangen zich daartegen verzetten.'

Toelichting: In het Arbobesluit is niet geregeld, dat een werkgever een verzoek om een andere bedrijfsarts dan die in het contract genoemd niet zomaar, zonder opgaaf van redenen kan weigeren. Daarom is het nuttig een bepaling als hierboven genoemd op te nemen.

Ook als de werkgever niet instemt met zo'n verzoek, dan blijft het de werknemer vrij staan om een niet in de overeenkomst opgenomen bedrijfsarts of arbodienst te raadplegen. De kosten daarvan zijn dan uiteraard niet voor de werkgever. De eerste bedrijfsarts hoeft met een second opinion van een dergelijke bedrijfsarts of arbodienst geen rekening te houden, maar mag dat op basis van zijn professionaliteit wel.

TIP 5: Probeer met gebruikmaking van het instemmingsrecht de volgende bepaling (of een soortgelijke) in het contract met de arbodienst opgenomen te krijgen:

'Een verzoek van een werknemer om een niet in het contract met de arbodienst opgenomen bedrijfsarts of arbodienst te raadplegen voor een second opinion, wordt eveneens gehonoreerd, indien de kosten niet voor rekening van de werkgever komen. Artikel 2.14d, leden 3 t/m 6, Arbobesluit is van overeenkomstige toepassing.'

Toelichting: Indien een dergelijke bepaling in het contract met de arbodienst wordt opgenomen, kan bijvoorbeeld een werknemer een second opinion vragen van een bedrijfsarts die daarvoor door de werknemer zelf of door een verzekeraar wordt betaald. De bedrijfsarts van de eerste opinie moet daar dan net zo goed rekening mee houden als met de second opinion van een bedrijfsarts die in het contract met de arbodienst is opgenomen.

TIP 6: Probeer met gebruikmaking van het instemmingsrecht de volgende bepaling (of een soortgelijke) in het contract met de arbodienst opgenomen te krijgen:

'De werkgever rapporteert de OR jaarlijks over het aantal verzoeken om een second opinion bij een andere bedrijfsarts, dat in dat jaar is ingediend. Daarbij wordt aangegeven hoeveel van die verzoeken door de bedrijfsarts zijn geweigerd en waarom en hoeveel verzoeken om een bepaalde bedrijfsarts door de werkgever zijn geweigerd en waarom.'

Toelichting: Verderop is aangegeven waarom de bedrijfsarts van de eerste opinie een second opinion kan weigeren (als sprake is van misbruik). Hierboven is aangegeven dat de werkgever een verzoek om een niet in het contract genoemde bedrijfsarts in te schakelen, kan weigeren. Indien de werkgever hierover jaarlijks aan de OR moet rapporteren, zorgt dat er mogelijk voor dat hij en zijn bedrijfsarts terughoudend zullen zijn in het weigeren van verzoeken. In elk geval biedt dit de OR de mogelijkheid om vragen te stellen over eventuele weigeringen en de daarvoor aangevoerde reden. En om daarover desgewenst opmerkingen te maken. Het spreekt voor zich dat hierbij geen namen van werknemers mogen worden genoemd. Dat is ook volstrekt niet nodig.

Opmerking: als een werknemer structureel geen vertrouwen heeft in de bedrijfsarts die hem op grond van het door zijn werkgever gesloten contract is toegewezen, dan kan die werknemer beter om een andere bedrijfsarts vragen dan om een second opinion.

DE PROCEDURE VOOR DE SECOND OPINION

De werkgever draagt er zorg voor dat de werknemer de (gecontracteerde) bedrijfsarts kan verzoeken om raadpleging van een andere bedrijfsarts indien de werknemer twijfelt aan de juistheid van het door de bedrijfsarts gegeven advies. De bedrijfsarts die het eerste advies aan de werknemer heeft gegeven schakelt naar aanleiding van een verzoek als bedoeld in het eerste lid zo spoedig mogelijk een andere bedrijfsarts in, tenzij zwaarwegende argumenten zich tegen raadpleging van een andere bedrijfsarts verzetten en de bedrijfsarts die het eerste advies heeft gegeven deze argumenten gemotiveerd aan de werknemer kenbaar maakt.

De werknemer mag kiezen aan welke bedrijfsarts een second opinion wordt gevraagd. Van zwaarwegende argumenten die zich tegen raadpleging van een andere bedrijfsarts verzetten is niet snel sprake. Alleen als de werknemer misbruik maakt van het recht, kan de second opinion worden geweigerd. Als hij bijvoorbeeld steeds opnieuw een second opinion vraagt voor dezelfde vraag. De second opinion kan dus slechts bij hoge uitzondering worden geweigerd.

De FNV heeft bezwaar gemaakt tegen het feit dat volgens deze procedure het niet de werknemer is, maar de bedrijfsarts, tegen wiens advies de werknemer zich keert, die de bedrijfsarts voor de second opinion benadert. Dit kan de werknemer wantrouwig maken. Hij kiest immers voor de second opinion om hem moverende redenen. Bovendien wil hij niet door de eerste bedrijfsarts bij voorbaat worden weggezet als een lastpost of iets dergelijks.

TIP MET BETREKKING TOT DE PROCEDURE

TIP 7: Probeer met gebruikmaking van het instemmingsrecht de volgende bepaling (of een soortgelijke) in het contract met de arbodienst opgenomen te krijgen:

'De bedrijfsarts die het eerste advies aan de werknemer heeft gegeven schakelt naar aanleiding van een verzoek om een second opinion, na overleg met de werknemer, zo spoedig mogelijk de andere bedrijfsarts naar keuze van de werknemer in, tenzij de werknemer in bedoeld overleg heeft aangegeven dat hij als eerste die andere bedrijfsarts wil benaderen. In dat geval benadert de werknemer die andere bedrijfsarts binnen een week en stelt hij, zodra het contact heeft plaatsgevonden, de bedrijfsarts die het eerste advies heeft gegeven daarvan op de hoogte.'

Vervolgens is de procedure als volgt:

1. De bedrijfsarts die het eerste advies aan de werknemer heeft gegeven, verstrekt de andere bedrijfsarts alle voor de raadpleging relevante beschikbare informatie:
  - over de omstandigheden in de organisatie;
  - over de werknemer zelf (hiervoor is de uitdrukkelijke toestemming van de werknemer vereist).
2. Die andere bedrijfsarts kan besluiten aanvullende informatie te vergaren.
3. Hij bespreekt zijn second opinion met de werknemer.
4. De werknemer bepaalt of dit advies aan de eerste bedrijfsarts ter beschikking wordt gesteld.
5. Zo ja, dan geeft hij hiervoor uitdrukkelijke toestemming aan de eerste bedrijfsarts.
6. Die eerste bedrijfsarts neemt binnen een redelijke termijn kennis van dat advies.
7. Hij maakt aan de werknemer gemotiveerd kenbaar of en in hoeverre hij dat advies overneemt.
8. Indien van toepassing wordt de begeleiding van de werknemer door de eerste bedrijfsarts hervat.
9. De werknemer bepaalt of de eerste bedrijfsarts daarbij voldoende rekening houdt met de second opinion.
10. Zo niet, dan kan hij verdere begeleiding door de eerste bedrijfsarts onwenselijk vinden.
11. Hij informeert hem in dat geval daarover.
12. De eerste bedrijfsarts overweegt dan om de verdere begeleiding aan een andere bedrijfsarts over te dragen.

13. Besluit hij tot overdracht, dan worden de resultaten van de raadpleging van de bedrijfsarts van de second opinion in acht genomen.
14. Voorts wordt de werkgever door de eerste bedrijfsarts van die overdracht in kennis gesteld.
15. Besluit de eerste bedrijfsarts niet tot overdracht, dan kan de werknemer om een andere bedrijfsarts vragen door:
  - dit aan te kaarten bij zijn werkgever;
  - gebruik te maken van de klachtenprocedure van de eerste bedrijfsarts.

Stroomschema second opinion aanvragen bij een andere bedrijfsarts

In dit stroomschema staat de procedure beschreven voor het aanvragen van een second opinion bij een andere bedrijfsarts. Met de **'eerste bedrijfsarts'** wordt de *eigen bedrijfsarts* bedoeld waarmee de werkgever een contract heeft gesloten. Met **'de andere bedrijfsarts'** wordt de *bedrijfsarts* bedoeld die een *second opinion* geeft. Deze andere bedrijfsarts mag niet werken voor dezelfde arbodienst waarmee de werkgever een contract heeft gesloten.

